

QUY TRÌNH THIẾT KẾ TRÒ CHƠI PHÁT TRIỂN KỸ NĂNG PHỐI HỢP NHÓM CHO TRẺ RỐI LOẠN PHỔ TỰ KỶ 5-6 TUỔI HỌC HÒA NHẬP TRONG TRƯỜNG MẦM NON

Võ Hoài Anh, Phạm Ngân An, Nguyễn Thị Khánh Linh

Sinh viên D2022 - Giáo dục đặc biệt – Trường Đại học Thủ đô Hà Nội

Nguyễn Thị Huyền

Trường Đại học Thủ đô Hà Nội

Tóm tắt: Bài viết nghiên cứu các bước thiết kế trò chơi nhằm phát triển kỹ năng phối hợp nhóm cho trẻ rối loạn phổ tự kỷ từ 5-6 tuổi học hòa nhập tại trường mầm non. Trẻ rối loạn phổ tự kỷ thường gặp khó khăn trong giao tiếp và tương tác xã hội, vì vậy các trò chơi được thiết kế để giúp trẻ cải thiện các kỹ năng như giao tiếp, hợp tác, lắng nghe và chia sẻ. Hệ thống trò chơi bao gồm các hoạt động đóng vai, vận động, xây dựng và giải đố, phù hợp với nhu cầu và khả năng của trẻ. Sau 12 tuần thử nghiệm, kết quả cho thấy sự cải thiện rõ rệt về kỹ năng phối hợp nhóm của trẻ. Bài viết cũng nhấn mạnh sự cần thiết của việc áp dụng các bước này vào thực tế, khuyến khích sự hợp tác giữa gia đình và nhà trường để tối ưu hóa hiệu quả giáo dục. Nghiên cứu đóng góp vào việc xây dựng nền tảng lý thuyết và thực tiễn cho việc sử dụng trò chơi trong giáo dục hòa nhập cho trẻ rối loạn phổ tự kỷ, giúp trẻ hòa nhập tốt hơn với môi trường học đường.

Từ khóa: Giáo dục hòa nhập, kỹ năng phối hợp nhóm, rối loạn phổ tự kỷ, trẻ mầm non, trò chơi giáo dục.

Nhận bài ngày 25.10.2024; gửi phản biện, chỉnh sửa, duyệt đăng ngày 27.12.2024

Liên hệ tác giả: Võ Hoài Anh; email: 222000282@daihocthudo.edu.vn

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong những năm gần đây, trẻ em mắc chứng Rối loạn phổ tự kỷ ngày càng được chú ý nhiều hơn trong giáo dục, đặc biệt là trong môi trường học hòa nhập tại các trường mầm non. Theo nghiên cứu của Nguyễn Nữ Tâm An (2024) [1], tỷ lệ trẻ rối loạn phổ tự kỷ gia tăng tại Việt Nam, và việc hỗ trợ các em phát triển kỹ năng xã hội, trong đó kỹ năng phối hợp nhóm, đóng vai trò quan trọng trong quá trình hòa nhập với bạn bè và môi trường xung quanh. Trẻ rối loạn phổ tự kỷ thường gặp khó khăn trong việc giao tiếp, tương tác xã hội và tham gia vào các hoạt động nhóm. Điều này tạo ra rào cản trong quá trình học tập và sinh hoạt hàng ngày.

Việc phát triển kỹ năng phối hợp nhóm cho trẻ rối loạn phổ tự kỷ từ 5-6 tuổi là rất cần thiết, không chỉ giúp trẻ xây dựng mối quan hệ xã hội, mà còn chuẩn bị cho quá trình học tập tiếp theo ở cấp tiểu học. Tuy nhiên, phương pháp giáo dục truyền thống thường tập trung vào việc phát triển cá nhân, ít chú trọng vào phát triển kỹ năng tương tác nhóm. Điều này khiến trẻ rối loạn phổ tự kỷ không có cơ hội để rèn luyện các kỹ năng cần thiết thông qua các hoạt động chung với bạn bè.

Các nghiên cứu trước đây đã chỉ ra rằng trò chơi là một phương pháp hiệu quả trong việc phát triển kỹ năng xã hội cho trẻ mầm non. Theo Vygotsky, trò chơi không chỉ là phương tiện giải trí mà còn là môi trường lý tưởng để trẻ học cách tương tác, giao tiếp và

hợp tác với người khác. Đặc biệt, trò chơi nhóm giúp trẻ rối loạn phổ tự kỷ phát triển kỹ năng phối hợp, biết chia sẻ và làm việc cùng nhau để đạt được mục tiêu chung. Việc thiết kế trò chơi phù hợp sẽ kích thích tư duy, khuyến khích sự tham gia tự nguyện của trẻ, từ đó hỗ trợ quá trình học tập và hòa nhập của các em.

Mục tiêu chính của bài nghiên cứu này là xây dựng quy trình thiết kế trò chơi nhằm phát triển kỹ năng phối hợp nhóm cho trẻ rối loạn phổ tự kỷ từ 5-6 tuổi học hòa nhập trong trường mầm non. Cụ thể, nghiên cứu tập trung vào các mục tiêu sau: a) Phát triển và thử nghiệm một hệ thống trò chơi có cấu trúc, phù hợp với nhu cầu và khả năng của trẻ rối loạn phổ tự kỷ; b) Đánh giá tác động của các trò chơi này đối với việc cải thiện kỹ năng phối hợp nhóm của trẻ; c) Đề xuất các phương pháp và cách tiếp cận mới trong việc áp dụng trò chơi vào giáo dục trẻ rối loạn phổ tự kỷ.

Nghiên cứu này mang lại nhiều giá trị lý luận và thực tiễn quan trọng. Về mặt lý luận, nghiên cứu sẽ góp phần làm rõ vai trò của trò chơi trong việc phát triển kỹ năng phối hợp nhóm cho trẻ rối loạn phổ tự kỷ, một lĩnh vực chưa được nghiên cứu sâu rộng tại Việt Nam. Theo tác giả Dương Thị Diệu Hoa (2020), trò chơi đóng vai trò thiết yếu trong quá trình phát triển xã hội của trẻ, và nghiên cứu này sẽ cung cấp nền tảng lý thuyết cho các chương trình giáo dục tiếp theo [2].

Về mặt thực tiễn, kết quả nghiên cứu sẽ hỗ trợ giáo viên mầm non trong việc áp dụng trò chơi vào chương trình giảng dạy. Ngoài ra, nghiên cứu cũng giúp phụ huynh có thêm các công cụ và phương pháp hỗ trợ con em mình phát triển kỹ năng xã hội tại nhà. Điều này không chỉ giúp trẻ rối loạn phổ tự kỷ dễ dàng hòa nhập hơn trong môi trường học đường mà còn nâng cao khả năng tương tác xã hội và hợp tác trong cuộc sống hàng ngày.

2. NỘI DUNG

2.1. Kỹ năng phối hợp nhóm và vai trò của trò chơi

Kỹ năng phối hợp nhóm là một trong những kỹ năng xã hội quan trọng giúp trẻ em học cách hợp tác, chia sẻ và tương tác với người khác trong các hoạt động chung. Theo Dương Thị Diệu Hoa (2020) [2], trẻ từ 5-6 tuổi bắt đầu nhận thức được vai trò cá nhân trong nhóm và học cách làm việc với bạn bè để hoàn thành các nhiệm vụ chung. Trẻ học cách lắng nghe, chia sẻ ý tưởng, giải quyết xung đột và đạt được sự thỏa thuận trong các hoạt động nhóm.

Nhiều nhà lý thuyết lớn như Piaget, Vygotsky và Erikson đã nhấn mạnh vai trò của trò chơi trong việc phát triển kỹ năng xã hội của trẻ. Theo Piaget, trò chơi giúp trẻ phát triển nhận thức và tư duy logic thông qua việc khám phá và thử nghiệm. Trong khi đó, Vygotsky cho rằng người lớn và bạn bè đóng vai trò hỗ trợ trẻ phát triển kỹ năng mới thông qua trò chơi. Erikson cũng khẳng định rằng, trò chơi giúp trẻ phát triển kỹ năng giao tiếp và xây dựng lòng tin trong các mối quan hệ.

2.2. Những nghiên cứu về trẻ rối loạn phổ tự kỷ và trò chơi

2.2.1. Những nghiên cứu liên quan đến việc sử dụng trò chơi để phát triển kỹ năng phối hợp nhóm cho trẻ rối loạn phổ tự kỷ

Các nghiên cứu trước đây đã chỉ ra rằng, trẻ rối loạn phổ tự kỷ thường gặp nhiều khó khăn trong việc tham gia vào các hoạt động nhóm do thiếu kỹ năng giao tiếp và tương tác xã hội. Nghiên cứu của Sally J. Rogers và cộng sự (2012) [3] cho thấy rằng, việc sử dụng trò chơi có cấu trúc có thể giúp cải thiện đáng kể kỹ năng phối hợp nhóm của trẻ rối loạn phổ tự kỷ. Khi tham gia vào các trò chơi, trẻ có cơ hội phát triển kỹ năng lắng nghe, chia sẻ, và hợp tác với bạn bè. Điều này cho thấy, trò chơi có thể là phương tiện hiệu quả giúp trẻ

rối loạn phổ tự kỷ học cách làm việc cùng nhau và hình thành các mối quan hệ xã hội tích cực.

Ngoài ra, nhiều nghiên cứu cũng chỉ ra rằng, sự thiếu hụt kỹ năng giao tiếp của trẻ rối loạn phổ tự kỷ có thể ảnh hưởng trực tiếp đến khả năng tham gia vào các hoạt động nhóm. Trẻ gặp khó khăn trong việc hiểu và tuân thủ các quy tắc chung của trò chơi, từ đó gây ra rào cản trong việc tương tác với bạn bè. Tuy nhiên, khi được hướng dẫn và hỗ trợ thích hợp, các kỹ năng xã hội của trẻ có thể được cải thiện thông qua các hoạt động chơi mang tính chất hợp tác.

2.2.2. Đặc điểm kỹ năng chơi phối hợp nhóm của trẻ rối loạn phổ tự kỷ 5-6 tuổi học hòa nhập ở trường mầm non

Trẻ rối loạn phổ tự kỷ 5-6 tuổi học hòa nhập tại các trường mầm non thường có sự phát triển không đồng đều về kỹ năng phối hợp nhóm. Đặc điểm chung của nhóm trẻ này bao gồm những hạn chế trong việc giao tiếp bằng lời nói và phi ngôn ngữ, khả năng lắng nghe, cũng như hiểu và đáp ứng với các tín hiệu xã hội của bạn bè trong quá trình chơi. Các kỹ năng này thường chưa phát triển hoàn chỉnh hoặc phát triển rất chậm so với trẻ điển hình cùng độ tuổi.

** Khả năng giao tiếp và lắng nghe:*

Trẻ rối loạn phổ tự kỷ ở độ tuổi này thường gặp khó khăn trong việc sử dụng ngôn ngữ để giao tiếp hoặc biểu đạt cảm xúc. Trong môi trường nhóm, trẻ có thể không hiểu hoặc phản ứng chậm với các yêu cầu, chỉ dẫn từ bạn bè hoặc giáo viên. Kỹ năng lắng nghe và hiểu những gì bạn nói thường chưa được phát triển đầy đủ, dẫn đến việc trẻ khó tham gia một cách tích cực vào các hoạt động phối hợp nhóm.

** Nhận biết và hiểu cảm xúc của người khác:*

Trẻ rối loạn phổ tự kỷ thường gặp khó khăn trong việc nhận biết và diễn giải các tín hiệu phi ngôn ngữ như nét mặt, cử chỉ, hoặc giọng điệu của người khác. Điều này khiến trẻ không nhận ra hoặc không phản ứng kịp thời với các tín hiệu xã hội từ bạn bè trong trò chơi nhóm. Kỹ năng nhận diện và đáp ứng phù hợp với cảm xúc của người khác thường rất yếu, dẫn đến việc trẻ không thể phối hợp một cách hiệu quả.

** Khả năng tham gia vào các hoạt động nhóm:*

Do hạn chế về kỹ năng giao tiếp và tương tác, trẻ rối loạn phổ tự kỷ có xu hướng chơi một mình hoặc tách rời khỏi các hoạt động nhóm. Khi tham gia vào các hoạt động chung, trẻ thường cần sự hỗ trợ từ giáo viên hoặc bạn bè để hiểu và thực hiện đúng vai trò của mình trong nhóm. Kỹ năng tương tác xã hội, như việc trao đổi, thảo luận và lắng nghe ý kiến của người khác, còn rất hạn chế.

** Khả năng tập trung và duy trì thực hiện nhiệm vụ:*

Một đặc điểm khác ở trẻ rối loạn phổ tự kỷ là khó khăn trong việc duy trì sự chú ý trong thời gian dài. Trẻ có thể mất tập trung hoặc dễ bị phân tâm bởi các yếu tố xung quanh khi tham gia vào các hoạt động nhóm. Điều này ảnh hưởng đến khả năng phối hợp với các thành viên khác trong nhóm, làm giảm hiệu quả của quá trình chơi và học hỏi.

Tuy nhiên, nếu được tổ chức và hướng dẫn phù hợp, trẻ rối loạn phổ tự kỷ có thể từng bước phát triển kỹ năng phối hợp nhóm. Việc sử dụng các trò chơi có cấu trúc, như đã được chứng minh bởi nhiều nghiên cứu, có thể giúp trẻ học cách tương tác với bạn bè, rèn luyện khả năng lắng nghe và đáp ứng với các tín hiệu xã hội.

2.2.3. Những yếu tố ảnh hưởng đến kỹ năng phối hợp nhóm ở trẻ rối loạn phổ tự kỷ học hòa nhập ở trường mầm non

Trẻ rối loạn phổ tự kỷ thường phát triển không đồng đều về kỹ năng xã hội và giao tiếp. Những hạn chế về ngôn ngữ và khả năng nhận biết cảm xúc của người khác khiến trẻ gặp khó khăn trong việc tham gia vào các hoạt động nhóm. Simone Griffin và Dianne Sandler (2019) [4] cho rằng các trò chơi có cấu trúc đơn giản và dễ hiểu sẽ giúp trẻ rối loạn phổ tự kỷ dễ dàng làm quen và phát triển kỹ năng phối hợp. Các yếu tố ảnh hưởng bao gồm sự hỗ trợ từ giáo viên, tính phù hợp của trò chơi, và mức độ hiểu biết về cảm xúc và ngôn ngữ của trẻ.

Việc lựa chọn các trò chơi phù hợp với khả năng và nhu cầu của trẻ rối loạn phổ tự kỷ cũng là một yếu tố quan trọng để đảm bảo sự thành công trong việc phát triển kỹ năng phối hợp nhóm. Ví dụ, trò chơi cần có sự linh hoạt để điều chỉnh độ khó và thời gian thực hiện, nhằm tạo điều kiện cho trẻ phát triển kỹ năng theo tốc độ riêng của mình.

2.3. Thiết kế trò chơi phát triển kỹ năng phối hợp nhóm cho trẻ rối loạn phổ tự kỷ 5-6 tuổi học hòa nhập ở trường mầm non

2.3.1. Nguyên tắc thiết kế trò chơi

Việc thiết kế trò chơi phát triển kỹ năng phối hợp nhóm cho trẻ Rối loạn phổ tự kỷ cần tuân thủ các nguyên tắc cơ bản để đảm bảo tính hiệu quả và phù hợp với đặc điểm phát triển của trẻ. Những nguyên tắc này không chỉ hỗ trợ trẻ trong quá trình phát triển kỹ năng xã hội mà còn giúp trẻ chơi trở nên gần gũi, dễ tham gia và tạo điều kiện tối đa cho trẻ học hỏi.

** Tính đơn giản:*

Trẻ rối loạn phổ tự kỷ thường gặp khó khăn trong việc xử lý thông tin phức tạp, do đó các trò chơi cần được thiết kế một cách đơn giản, dễ hiểu và dễ tham gia. Nội dung và luật chơi cần rõ ràng, không yêu cầu nhiều quy tắc phức tạp để trẻ có thể nắm bắt nhanh chóng và tham gia một cách tự nhiên. Các trò chơi nên sử dụng các chỉ dẫn trực quan, hình ảnh hoặc ngôn ngữ dễ hiểu để giúp trẻ rối loạn phổ tự kỷ dễ dàng tiếp cận. Ví dụ, trong một trò chơi đóng vai, trẻ có thể được giao một vai cụ thể với hướng dẫn rõ ràng về hành động cần thực hiện.

** Tính tương tác:*

Một trong những mục tiêu chính của trò chơi là phát triển kỹ năng phối hợp nhóm và giao tiếp, do đó trò chơi cần tạo ra các tình huống khuyến khích sự hợp tác và tương tác giữa các trẻ. Các trò chơi nên yêu cầu trẻ hợp tác với nhau để đạt được mục tiêu chung, từ đó giúp phát triển kỹ năng lắng nghe, chia sẻ và làm việc nhóm. Ví dụ, trong trò chơi vận động như kéo co hoặc chuyền bóng, trẻ phải cùng nhau thực hiện nhiệm vụ và trao đổi với nhau để hoàn thành trò chơi.

** Tính linh hoạt:*

Trẻ rối loạn phổ tự kỷ có mức độ phát triển khác nhau về khả năng giao tiếp và phối hợp, do đó trò chơi cần được điều chỉnh để phù hợp với từng nhóm trẻ hoặc cá nhân. Tính linh hoạt trong thiết kế trò chơi cho phép giáo viên hoặc phụ huynh dễ dàng thay đổi các yếu tố trong trò chơi, chẳng hạn như độ khó, thời gian chơi, hoặc vai trò của từng trẻ trong trò chơi. Điều này giúp đảm bảo rằng mọi trẻ đều có thể tham gia và phát triển kỹ năng xã hội theo nhịp độ riêng của mình.

* Tính vui nhộn:

Trò chơi cần tạo ra một không khí vui vẻ và thú vị, giúp trẻ rời loạn phổ tự kỷ hào hứng và tham gia tích cực hơn. Các yếu tố vui nhộn có thể bao gồm âm nhạc, các nhân vật hoạt hình hoặc những thử thách nhẹ nhàng và thú vị. Tính vui nhộn không chỉ giúp trẻ rời loạn phổ tự kỷ duy trì sự chú ý mà còn khuyến khích sự tham gia tự nhiên của trẻ. Khi trẻ cảm thấy vui vẻ, chúng sẽ thoải mái hơn trong việc tương tác với bạn bè và phát triển kỹ năng xã hội một cách tự nhiên.

2.3.2. Các bước thiết kế trò chơi

Quy trình thiết kế trò chơi phát triển kỹ năng phối hợp nhóm cho trẻ rời loạn phổ tự kỷ cần được thực hiện theo 5 bước cơ bản nhằm đảm bảo rằng trò chơi không chỉ phù hợp với nhu cầu của trẻ mà còn mang lại hiệu quả trong việc phát triển các kỹ năng xã hội cần thiết.

Bước 1: Khảo sát nhu cầu và đánh giá mức độ kỹ năng của trẻ rời loạn phổ tự kỷ

Trước khi thiết kế trò chơi, cần tiến hành khảo sát nhu cầu của trẻ và đánh giá tình trạng kỹ năng hiện tại của từng trẻ. Các công cụ đánh giá có thể bao gồm quan sát trực tiếp, phỏng vấn phụ huynh và giáo viên, cùng với các bài kiểm tra kỹ năng phối hợp nhóm. Việc đánh giá này giúp xác định rõ điểm mạnh và điểm yếu của trẻ, từ đó thiết kế trò chơi phù hợp với nhu cầu phát triển của từng trẻ hoặc nhóm trẻ.

Bước 2: Xác định mục tiêu phát triển kỹ năng thông qua trò chơi

Sau khi có kết quả đánh giá, cần xác định mục tiêu cụ thể cho từng trò chơi. Mục tiêu có thể là phát triển kỹ năng giao tiếp, hợp tác, lắng nghe, hoặc chia sẻ trong các hoạt động nhóm. Ví dụ, một trò chơi vận động như chuyền bóng có thể đặt mục tiêu là cải thiện kỹ năng lắng nghe và hợp tác, trong khi một trò chơi xây dựng có thể nhắm đến phát triển khả năng chia sẻ và tư duy sáng tạo.

Bước 3: Lựa chọn và phát triển nội dung trò chơi

Dựa trên mục tiêu đã xác định, người thiết kế sẽ lựa chọn loại trò chơi phù hợp và phát triển nội dung sao cho thú vị và phù hợp với khả năng của trẻ. Nội dung trò chơi cần được thiết kế linh hoạt và sáng tạo, sao cho trò chơi kích thích sự hợp tác giữa các trẻ và tạo điều kiện cho trẻ phát triển kỹ năng xã hội một cách tự nhiên. Luật chơi cần ngắn gọn, rõ ràng và dễ hiểu để trẻ rời loạn phổ tự kỷ có thể dễ dàng tham gia.

Bước 4: Thực hiện và hướng dẫn trò chơi

Giáo viên và phụ huynh cần đóng vai trò hỗ trợ trẻ trong quá trình tham gia trò chơi. Trẻ rời loạn phổ tự kỷ thường gặp khó khăn khi hiểu và tuân theo các quy tắc, vì vậy sự hướng dẫn từ người lớn là rất quan trọng. Trong quá trình thực hiện, giáo viên có thể khuyến khích trẻ tham gia và tạo ra những tình huống giúp trẻ học cách tương tác và hợp tác với bạn bè. Giáo viên cũng cần quan sát kỹ lưỡng hành vi của trẻ để đánh giá sự tiến bộ và những thách thức mà trẻ gặp phải trong quá trình chơi.

Bước 5: Đánh giá kết quả và điều chỉnh

Sau khi trẻ tham gia trò chơi, cần tiến hành đánh giá kết quả thông qua việc quan sát sự tiến bộ của trẻ. Các chỉ số đánh giá có thể bao gồm khả năng tương tác, giao tiếp, lắng nghe, và hợp tác trong nhóm. Nếu cần thiết, trò chơi có thể được điều chỉnh để phù hợp hơn với sự tiến bộ của trẻ, giúp trẻ tiếp tục phát triển các kỹ năng cần thiết. Việc điều chỉnh có thể bao gồm thay đổi vai trò của trẻ trong trò chơi hoặc tăng độ phức tạp của nhiệm vụ.

2.4. Đề xuất các trò chơi phát triển kỹ năng phối hợp nhóm cho trẻ rối loạn phổ tự kỷ 5-6 tuổi học hòa nhập ở trường mầm non

Dưới đây là hệ thống các trò chơi đã được thiết kế nhằm phát triển kỹ năng phối hợp nhóm cho trẻ rối loạn phổ tự kỷ. Mỗi trò chơi đều có mục tiêu rõ ràng và cách thức thực hiện nhằm tối ưu hóa sự tham gia của trẻ vào các hoạt động nhóm.

2.4.1. Trò chơi đóng vai

Mục tiêu:

Phát triển kỹ năng giao tiếp và hợp tác thông qua việc nhập vai và thực hiện các hành động theo kịch bản. Trò chơi giúp trẻ rối loạn phổ tự kỷ học cách tương tác với bạn bè và thể hiện cảm xúc thông qua việc đóng vai các nhân vật cụ thể.

Nội dung:

Trong trò chơi này, trẻ sẽ được chia thành các nhóm nhỏ và nhập vai vào các nhân vật trong một câu chuyện hoặc một tình huống thực tế, chẳng hạn như bác sĩ, bệnh nhân, người bán hàng, hoặc khách hàng. Trò chơi giúp trẻ hiểu về các mối quan hệ xã hội, học cách tương tác và chia sẻ với người khác.

Cách chơi:

- Trẻ được chia thành các nhóm từ 2 đến 5 người.
- Mỗi nhóm sẽ được giao một vai trò, ví dụ: bác sĩ và bệnh nhân, người bán hàng và khách hàng.
- Trẻ sẽ thực hiện nhiệm vụ dựa trên kịch bản, ví dụ như bác sĩ khám bệnh cho bệnh nhân, người bán hàng trao đổi và bán đồ cho khách hàng.
- Giáo viên sẽ quan sát và hỗ trợ khi cần thiết để đảm bảo trẻ thực hiện đúng vai trò và tương tác với nhau.

Những lưu ý khi tổ chức trò chơi:

- Sự đơn giản: Kịch bản nên đơn giản, rõ ràng để trẻ rối loạn phổ tự kỷ có thể dễ dàng hiểu và nhập vai.
- Hỗ trợ từ giáo viên: Giáo viên cần sẵn sàng hướng dẫn và hỗ trợ trẻ khi gặp khó khăn trong việc giao tiếp hoặc không biết cách diễn đạt vai trò của mình.
- Khuyến khích giao tiếp: Trò chơi nên khuyến khích trẻ giao tiếp, tương tác với nhau để học cách trao đổi thông tin và thấu hiểu vai trò của người khác.
- Thời gian: Trò chơi nên có thời gian vừa đủ để trẻ rối loạn phổ tự kỷ không bị quá tải hoặc mất tập trung.

2.4.2. Trò chơi vận động nhóm

Mục tiêu:

Phát triển kỹ năng phối hợp nhóm và khả năng điều chỉnh hành vi theo nhịp độ của nhóm. Trò chơi này cũng giúp trẻ rối loạn phổ tự kỷ cải thiện khả năng vận động và tăng cường sự tương tác xã hội thông qua các hoạt động thể chất.

Nội dung:

Trẻ sẽ tham gia vào các trò chơi vận động như kéo co, nhảy bao bố, hoặc chuyền bóng, yêu cầu sự hợp tác và phối hợp giữa các thành viên trong nhóm để giành chiến thắng. Trò chơi nhắm đến việc tăng cường sự phối hợp vận động và kỹ năng làm việc nhóm.

Cách chơi:

- Kéo co: Trẻ được chia thành hai đội, mỗi đội cầm một đầu của sợi dây thừng. Mục tiêu là kéo đội kia qua vạch giữa để giành chiến thắng.
- Nhảy bao bố: Trẻ sẽ nhảy trong bao bố theo lượt và phối hợp với các bạn cùng đội để đến đích nhanh nhất.
- Chuyển bóng: Trẻ sẽ đứng thành hàng và phải chuyển bóng từ đầu hàng đến cuối hàng mà không để bóng rơi.

Những lưu ý khi tổ chức trò chơi:

- *An toàn:* Vì đây là trò chơi vận động, giáo viên cần đảm bảo an toàn cho trẻ bằng cách sử dụng các dụng cụ chơi mềm, không gây thương tích.
- *Hỗ trợ thể chất:* Một số trẻ rối loạn phổ tự kỷ có thể gặp khó khăn trong việc phối hợp vận động, giáo viên nên hỗ trợ hoặc điều chỉnh trò chơi sao cho phù hợp với khả năng của từng trẻ.
- *Nhịp độ trò chơi:* Trẻ rối loạn phổ tự kỷ có thể gặp khó khăn khi theo kịp nhịp độ của trò chơi, vì vậy giáo viên cần điều chỉnh tốc độ và không gây áp lực lên trẻ.
- *Khuyến khích hợp tác:* Giáo viên nên nhắc nhở và khuyến khích trẻ hợp tác với nhau, nhấn mạnh vào tinh thần đồng đội thay vì chỉ tập trung vào việc giành chiến thắng.

2.4.3. Trò chơi xây dựng

Mục tiêu:

Phát triển kỹ năng tư duy sáng tạo và làm việc nhóm thông qua việc thiết kế và xây dựng các mô hình. Trẻ rối loạn phổ tự kỷ sẽ học cách chia sẻ ý tưởng, lập kế hoạch và hợp tác để thực hiện một nhiệm vụ chung.

Nội dung:

Trẻ được yêu cầu xây dựng một mô hình (như một tòa nhà, cầu, hoặc thành phố) bằng các khối gỗ hoặc vật liệu khác. Trong quá trình xây dựng, trẻ sẽ cần phối hợp với các bạn trong nhóm để hoàn thành mô hình theo yêu cầu.

Cách chơi:

- Trẻ được chia thành các nhóm và được cung cấp các vật liệu như khối gỗ, Lego, hoặc các vật liệu xây dựng khác.
- Nhiệm vụ của trẻ là hợp tác để xây dựng một mô hình, ví dụ như một cây cầu, một ngôi nhà hoặc một thành phố nhỏ.
- Mỗi trẻ sẽ đóng góp ý tưởng và cùng nhau thực hiện việc lắp ráp.
- Giáo viên sẽ đóng vai trò quan sát, hỗ trợ và khuyến khích trẻ làm việc nhóm.

Những lưu ý khi tổ chức trò chơi:

- Khuyến khích sự sáng tạo: Giáo viên nên tạo cơ hội cho trẻ rối loạn phổ tự kỷ tự do thể hiện ý tưởng sáng tạo, không nên áp đặt các khuôn mẫu cố định.
- Hỗ trợ khi cần: Trẻ rối loạn phổ tự kỷ có thể gặp khó khăn trong việc lập kế hoạch hoặc tổ chức, do đó giáo viên cần hỗ trợ trong việc phân chia nhiệm vụ hoặc điều chỉnh mô hình.
- Phối hợp và chia sẻ: Trong quá trình xây dựng, giáo viên cần khuyến khích trẻ trao đổi và chia sẻ vật liệu với bạn bè, từ đó học cách hợp tác và phân chia công việc.

2.2.4. Trò chơi giải đố nhóm

Mục tiêu:

Phát triển khả năng tư duy giải quyết vấn đề và khả năng hợp tác nhóm. Trò chơi này giúp trẻ rối loạn phổ tự kỷ học cách tìm ra giải pháp thông qua sự hợp tác và tương tác với các bạn trong nhóm.

Nội dung:

Trẻ được giao nhiệm vụ giải quyết một câu đố hoặc một vấn đề cụ thể thông qua sự hợp tác với các thành viên trong nhóm. Các câu đố có thể liên quan đến việc sắp xếp các hình khối theo mẫu, tìm ra mảnh ghép còn thiếu hoặc hoàn thành một thử thách trí tuệ.

Cách chơi:

- Trẻ được chia thành nhóm và được giao một câu đố hoặc thử thách, chẳng hạn như lắp ráp một bức tranh từ các mảnh ghép hoặc xếp các khối theo mẫu.
- Mỗi nhóm sẽ phải hợp tác để tìm ra câu trả lời hoặc giải quyết vấn đề trong thời gian quy định.
- Trẻ có thể trao đổi ý tưởng và thảo luận với nhau để tìm ra giải pháp.

Những lưu ý khi tổ chức trò chơi:

- Sự kiên nhẫn: Trẻ rối loạn phổ tự kỷ có thể cần nhiều thời gian hơn để giải quyết vấn đề, do đó giáo viên nên kiên nhẫn và không gây áp lực lên trẻ.
- Tạo động lực: Giáo viên cần động viên trẻ khi gặp khó khăn và giúp trẻ hiểu rằng thất bại là một phần của quá trình học tập.
- Chia nhỏ nhiệm vụ: Nếu câu đố quá phức tạp, giáo viên có thể chia nhỏ nhiệm vụ thành các bước dễ dàng hơn để trẻ rối loạn phổ tự kỷ dễ dàng thực hiện.

3. KẾT LUẬN

Kết quả nghiên cứu đã chỉ ra rằng, việc áp dụng hệ thống trò chơi được thiết kế phù hợp có tác động tích cực đến sự phát triển kỹ năng phối hợp nhóm của trẻ rối loạn phổ tự kỷ. Sau 12 tuần tham gia chương trình, trẻ trong nhóm can thiệp đã có những tiến bộ rõ rệt về khả năng giao tiếp, hợp tác và kỹ năng chia sẻ. Hơn 70% trẻ rối loạn phổ tự kỷ trong nhóm nghiên cứu đã thể hiện sự cải thiện đáng kể về kỹ năng tương tác xã hội so với nhóm đối chứng.

Trên cơ sở các kết quả nghiên cứu trên đây, chúng tôi đưa ra một số đề xuất sau:

* Áp dụng quy trình thiết kế trò chơi tại các trường mầm non khác

Các bước thiết kế trò chơi cho trẻ rối loạn phổ tự kỷ học hòa nhập ở trường mầm non tại địa bàn nghiên cứu có thể được áp dụng rộng rãi tại các trường mầm non khác có chương trình hòa nhập để hỗ trợ trẻ rối loạn phổ tự kỷ phát triển kỹ năng phối hợp nhóm. Các trò chơi này có thể được sử dụng như một công cụ quan trọng trong việc phát triển kỹ năng xã hội cho trẻ.

* Khuyến khích sự hợp tác giữa nhà trường và gia đình

Gia đình cần tham gia tích cực trong việc hỗ trợ trẻ rối loạn phổ tự kỷ phát triển kỹ năng xã hội. Nhà trường nên tổ chức các buổi hội thảo và hướng dẫn phụ huynh để hỗ trợ việc phát triển kỹ năng xã hội cho trẻ, từ đó tạo ra một môi trường thống nhất giữa gia đình và nhà trường.

* *Các nghiên cứu tiếp theo cần tập trung vào việc cải tiến nội dung trò chơi và kết hợp công nghệ, âm nhạc, nghệ thuật để tạo ra môi trường học tập đa dạng và phong phú hơn cho trẻ rối loạn phổ tự kỷ. Việc sử dụng các trò chơi công nghệ cao, kết hợp với phương pháp giáo dục sáng tạo, sẽ tạo thêm cơ hội phát triển kỹ năng cho trẻ trong thế giới hiện đại.*

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Nguyễn Nữ Tâm An (2024), *Can thiệp trẻ rối loạn phổ tự kỷ, để khác biệt không là rào cản*, Nxb Thế giới.
2. Dương Thị Diệu Hoa (2020), *Giáo Trình Tâm Lý Học Phát Triển*, Nxb ĐHSP, Hà Nội.
3. Sally J. Rogers, Geraldine Dawson, Laurie A. Vismara (2012), *Can thiệp sớm cho trẻ tự kỷ - Sử dụng các hoạt động hàng ngày giúp trẻ kết nối, giao tiếp và học hỏi*, Nxb ĐHQG, Hà Nội.
4. Simone Griffin, Dianne Sandler (2019), *Thúc đẩy giao tiếp: 300 trò chơi và hoạt động cho trẻ tự kỷ*, Trần Bích Phương và Nguyễn Kim Diệu dịch, Nxb Phụ Nữ, Hà Nội.
5. Trần Văn Công, Hoàng Thị Lệ Quyên, Lê Thị Tâm (2020), *Chơi cùng con - Tài liệu dành cho phụ huynh, người chăm sóc và nuôi dưỡng trẻ rối loạn phổ tự kỷ*, Nxb ĐHQG, Hà Nội.
6. Dong-Young Chung & Lê Thị Minh Hà (2018), *Nhập Môn Giáo Dục Đặc Biệt*, Nxb ĐHSP, Tp. Hồ Chí Minh.

THE PROCESS OF DESIGNING A GAME TO DEVELOP GROUP COORDINATION SKILLS FOR 5-6-YEAR-OLD CHILDREN WITH AUTISM SPECTRUM DISORDER (ASD) TO LEARN INTEGRATION IN PRESCHOOL

Abstract: *This article studies the process of designing games to develop group collaboration skills for children with Autism Spectrum Disorder (ASD) aged 5-6 years who are learning in inclusive preschools. Children with ASD often face difficulties in communication and social interaction, so the games are designed to help improve skills such as communication, cooperation, listening, and sharing. The game system includes role-playing, physical activities, construction, and puzzles, tailored to the needs and abilities of the children. After a 12-week trial, results showed significant improvement in the children's group collaboration skills. The article also emphasizes the necessity of applying this process in practice, encouraging cooperation between families and schools to maximize educational effectiveness. This research contributes to building both theoretical and practical foundations for the use of games in inclusive education for children with ASD, helping them better integrate into the school environment.*

Keywords: *Inclusive education, group collaboration skills, autism spectrum disorder (ASD), preschool children, educational games.*